

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет хімії, екології та фармації
Кафедра екології та охорони навколишнього середовища

СИЛАБУС

Нормативної навчальної дисципліни

ЛАНДШАФТНО-ЕКОЛОГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ

Підготовки магістра

Спеціальність	101 Екологія
Освітні програми	Екологія Заповідна справа

Силабус навчальної дисципліни «Ландшафтно-екологічне планування» підготовки магістра, галузі знань – 10 Природничі науки; спеціальності 101 Екологія; освітніх програм Екологія та Заповідна справа.

Розробник:

к.г.н., доцент
кафедри екології та охорони
навколишнього середовища

Боярин М. В.

Силабус навчальної дисципліни затверджений на засіданні кафедри екології та охорони навколишнього середовища:

протокол № 2 від 18 вересня 2020 р.

Завідувач кафедри:

доктор хімічних наук, проф.

Гулай Л. Д.

Волинський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра екології та охорони навколишнього середовища

СИЛАБУС

нормативної навчальної дисципліни

ЛАНДШАФТНО-ЕКОЛОГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)		
Галузь знань	10 Природничі науки		
Спеціальність	101 Екологія		
Освітня програма	Екологія	Заповідна справа	
Форма навчання	Денна		
Розробник (викладач)	Боярин Марія Володимирівна, доцент		
Контактна інформація	Електронна адреса викладача Боярин Марії Володимирівни: Boyaryn.Maria@vnu.edu.ua		
Програма навчальної дисципліни	Програма навчальної дисципліни розміщена на сторінці кафедри екології та охорони навколишнього середовища на офіційному сайті ВНУ імені Лесі Українки		
Семестр, курс	1 семестр, I курс		
Обсяг дисципліни	Загальний обсяг: 6 кредитів / 180 годин. Аудиторних годин: 64; з них лекцій – 32 год., лабораторних – 32 год. Самостійної роботи – 104 годин.		
Форма контролю	Екзамен (1 семестр).		
Час занять	Тижневих годин: 3,5 год. Аудиторні заняття проводяться за розкладом розміщеним на сайті факультету хімії, екології та фармації. Консультації викладача відповідно затвердженого графіку.		
Анотація дисципліни	Навчальна дисципліна «Ландшафтно-екологічне планування» передбачена як нормативна дисципліна. Ландшафтно-екологічне планування - один з тих навчальних географічних курсів, якому належить важлива методологічна роль. Завданням якого формувати у студентів світоглядні, загальнонаукові та конкретні науково-рефлексивні знання про планування ландшафту, а також розвинути методичні і прикладні навички їх вивчення в цілях раціонального використання ландшафтів. Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні та прикладні аспекти ландшафтно-екологічного планування, розкриття найзагальніших суттєвих зв'язків між ландшафтами навколишнім середовищем. Навчальний курс містить знання історії науки, знайомить студентів з основними термінами поняттями.		

Мета вивчення дисципліни	Метою викладання навчальної дисципліни “Ландшафтно-екологічне планування” є формування у студентів уявлення про нерозривну єдність всіх природних компонентів ландшафтно-екологічної сфери Землі, знання про ландшафтно-екологічні принципи планування екологічного каркасу територій та його структуру, пошук перспективних об’єктів для розвитку екомережі, оцінювання стійкості та ємності окремих об’єктів екомережі.
Результати навчання	<p>Вивчення Ландшафтно-екологічного планування сприяє тому, що здобувачі будуть:</p> <p><i>знати</i> : основні поняття тем; загальні особливості та моделі ландшафтів в територіальному плануванні, принципи і критерії формування екологічного каркасу території, індивідуальні і типологічні одиниці фізико-географічної диференціації ландшафтів; Розуміти основні поняття ландшафтно – екологічного планування; конструктивні елементи землеустрою; загальні підходи до оцінки ландшафтів та проектування екологічного каркасу території; володіти матеріалом щодо антропогенно-техногенної перетвореності природно-територіальних комплексів.</p> <p><i>вміти</i> : складати карти ландшафтних комплексів, знати принципи їх побудови і способи зображення; завдяки співставленню серії карт компонентів природи вміти з’ясувати взаємозв’язки між ними; на ландшафтній основі розробити схему раціонального природокористування; давати оцінку антропогенного навантаження на ландшафти; на основі кількісних даних складати ландшафтно-екологічний каркас території; застосовувати ландшафтно-екологічні принципи планування екологічного каркасу територій та його структуру; здійснювати пошук перспективних об’єктів для розвитку екомережі, оцінювати стійкості та ємності окремих об’єктів екомережі.</p>

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лекцій	Лабораторних	Консультацій	Самостійна робота
Змістовий модуль 1. Ландшафтно-екологічне планування як інструмент екологічної організації території					
Тема 1. Ландшафтно-екологічне планування як інструмент екологічної організації території.	15	2	4	1	8
Тема 2. Правові аспекти та механізми застосування процедури ландшафтно-екологічного планування	13	2	2	1	8
Тема 3. Міжнародний досвід ландшафтного планування	13	2	2	1	8

<i>Разом за змістовим модулем 1.</i>	41	6	8	3	24
Змістовий модуль 2. Структура і функції екологічного каркасу.					
Тема 4. Формування екологічного каркасу території.	15	4	2	1	8
Тема 5. Структура та характеристики найважливіших елементів екологічного каркасу	17	4	4	1	8
Тема 6. Ландшафтне планування як інструмент резервування територій для розвитку ПЗФ, туризму та рекреації	13	2	2	1	8
Тема 7. Проблеми синтезу природної та культурної спадщини в ландшафтному плануванні.	12	2	2	-	8
<i>Разом за змістовим модулем 2.</i>	57	12	10	3	32
Змістовий модуль 3. Ландшафтно-екологічне планування та землеустрій					
Тема 8. Прикладні аспекти ландшафтного планування.	15	2	4	1	8
Тема 9. Проблеми агроземлеустрою.	13	2	2	1	8
Тема 10. Еколого-рекреаційний каркас міста.	17	4	4	1	8
Тема 11. Конструктивні елементи землеустрою у складі агроландшафтів	11	2	-	1	8
Тема 12. Ландшафтно-екологічне планування водоохоронних зон та водосховищ річок.	15	2	4	1	8
Тема 13. Планування та проектування об'єктів ландшафтної архітектури.	11	2	-	1	8
<i>Разом за змістовим модулем 3.</i>	82	14	14	6	48
Усього годин	180	32	32	12	104

Теми лабораторних занять

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Нормативно-правова база ландшафтно-екологічного планування	4
2	Екологічні аспекти організації території регіонів	2
3	Регіональні сітки ПЗФ – початкова конфігурація екологічного каркасу території (на прикладі структури ПЗФ Волині)	2
4	Блоки екологічного каркасу території	6
5	Алгоритм планування екологічного каркасу території	2
6	Еколого-господарська оцінка району планування для виявлення основних проблем природокористування	2
7	Оцінка біорізноманітності та чутливості біотопів регіону	2
8	Композиційні елементи регіональних туристично-рекреаційних систем.	2
9	Схеми територій з особливим правовим режимом – ПЗФ, регламент діяльності у їх межах.	2
10	Ландшафтно-екологічне зонування міст.	4
11	Система озеленення міст.	2
12	Планування водоохоронних зон річок.	2
	Разом	32

Оцінювання

Оцінювання навчальних досягнень з Ландшафтно-екологічного планування здійснюється за 100 бальною шкалою. Оцінка включає в себе поточний контроль (оцінюється робота під час виконання практичних завдань) та підсумковий модульний контроль (у формі тестів). Максимальна кількість балів з поточного контролю – 40. Максимальна кількість балів, які студент може отримати під час модульного контролю – 60.

Розподіл балів за формами контролю

	Поточний контроль												Модульний контроль			Сума 100
	Модуль 1. Виконання лабораторних робіт і теоретична підготовка до занять (40 балів)												Модуль 2 (60 балів)			
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	МКР1	МКР2	МКР3	
Макс. бал	5	2,8	2,8	2,8	5	2,8	2,8	5	2,8	5	2,8	5	20	20	20	100

Виконання індивідуальних завдань програмою не передбачається.

Якщо за результатами поточного і модульного контролю студентом накопичено не менше 75 балів і він погоджується з таким результатом, оцінка може виставлятися без складання екзамену. В іншому випадку студент складає екзамен. Максимальна оцінка, яку можна отримати за екзамен – 60 балів. Підсумкова оцінка включає в себе оцінку з поточного контролю і екзамену. Екзамен проходить в усній формі.

Політика викладача щодо студента

Всі учасники освітнього процесу повинні дотримуватись вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки, загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, відповідальності, порядності та толерантності. Недопустимі спізнення на заняття, користування гаджетами в особистих цілях, списування. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції та лабораторні заняття курсу.

Політика щодо академічної доброчесності

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватись академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання, та провадження наукової діяльності.

Дотримання академічної доброчесності передбачає: самостійне виконання завдань поточного та підсумкового контролю; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної діяльності.

Політика щодо дедлайнів та перекладання

Якщо студент з будь-якої причини був відсутній на заняттях, то він/вона вивчає теоретичний матеріал самостійно, використовуючи навчальні посібники та виконує всі

завдання для лабораторних робіт. Отримати відповіді на запитання, прозвітуватися про виконання можна під час консультацій. Перескладання модульних тестів заборонене.

Рекомендована література

1. Ландшафтно-екологічне планування. Методичні рекомендації для лабораторних робіт. - Луцьк: Вид-во Вежа-Друк, 2015. – 68 с.
2. Колбовский Е. Ю. Ландшафтное планирование / Е. Ю. Колбовский. – М. : академія, 2008. – 336 с.
3. Арманд Д. Л. Наука о ландшафте / Д. Л. Арманд. – М.: Мысль, 1975. – 288 с.
4. Беручишвили Н.Л. Четыре измерения ландшафта / Н. Л. Беручишвили. – М.: Мысль, 1986. – 183 с.
5. Волошин І. М. Ландшафтно-екологічні основи моніторингу / І. М. Волошин. – Львів: Простір, 1998. – 356с.
6. Географический энциклопедический словарь. Понятия и термины /Гл. ред. А. Ф. Трёшников; Ред. кол.: Э. Б. Алаев, П. М. Алампиев, А. Г. Воронов и др. – М : Сов. энциклопедия, 1988. – 432 с.
7. Глазовская М. А. Геохимия природных и техногенных ландшафтов СССР / М. А. Глазовская.— М.:Высшая школа, 1988. – 420 с.
8. Гродзинський М. Д. Основи ландшафтної екології / М. Д. Гродзинський. – К.: Либідь, 1993. – 224 с.
9. Гродзинский М. Д. Ландшафтно-экологический анализ в мелиоративном природопользовании / М. Д. Гродзинський, П. Г. Шищенко. – К.: Либідь, 1993. – 224 с.
10. Гуцуляк В. М. Ландшафтознавство: теорія і практика / В. М. Гуцуляк. – Чернівці: Книги – ХХІ, 2008. – 168с.
11. Гуцуляк В. М. Ландшафтна екологія: Геохімічний аспект / В. М. Гуцуляк. – Чернівці: Рута, 2002. – 272с.
12. Давиденко В.А. Ландшафтна екологія / В. А. Давиденко, Г. О. Білявський, С. Ю. Арсенюк. – К. :Лібра, 2007. – 280с.